

Nükleer Santral İhalesi Durdurulsun

Nükleer santral konusu, ülkenin enerji gereksiniminden bağımsız olarak, belli kesimlerin "ideolojik dayatması" şeklinde yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır. Bugüne kadar yasadan, yönetmeliğe, teknoloji seçiminden, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ölçütlerine kadar nükleer santral kurulmasına yönelik her aşama, "ciddiyetsizlik, duyarsızlık, geniş toplum kesimlerini yok sayma" anlayışıyla sürdürülmüştür. Nükleer santral kurma inadı, "Bizim de olsun, biz de isteriz" anlayışıyla çocuk oyununa dönüştürülmüştür. Bölgemizdeki son gelişmeler, Türkiye'deki nükleer santrallerin sadece enerji amacıyla kullanılmayacağı, nükleer silaha sahip olma gibi tehlikeli bir niyetin de var olduğunu göstermektedir. Oynanan oyun, kuralları küresel güçler tarafından belirlenmiş nükleer ve enerji pazarında Türkiye'nin de piyon yapılmasından ibarettir. Farkında olunması gereken şudur ki, insanların hayatları, gelecekleri üzerinden rulet döndürülmektedir. Oyunun kazananları ve kaybedenleri başından bellidir.

Dünya'da 30 yıldır nükleer rönesans yaşanacağından söz edilmektedir. Beklenen rönesans bugüne kadar gerçekleşmemiş ve gerçekleşmeyecektir. Finlandiya örneğinin gösterdiği gibi nükleer santral inşaat maliyetleri öngörülenin 6 katı artmış durumdadır. Nükleer santralin pahalı bir seçenek olduğu artık bilimsel ve ekonomik çevreler tarafından da kabul edilmekte, ülkemizde yapılmak istenen 3. nesil teknolojinin de sözde fiyat avantajının dahi ortadan kaybolduğu bilinmektedir.

Nükleer enerji ile ucuz elektrik üretimi sağlanacağı bir hayaldir. Ülkemizde elektriğin ucuz kullanılması isteniyorsa, kamu yatırımlarının önünün açılması, ülke potansiyelinin değerlendirilmesi; hidrolik kaynaklarımızın, rüzgar ve güneş enerjisinin, kömür rezervlerimizin çevreye duyarlı yaklaşımlar içerisinde dikkate alınması gerekmektedir. Türkiye'nin linyit potansiyelini değerlendirme oranı yüzde 40, hidrolik potansiyeli değerlendirme oranı ise yüzde 30'lar düzeyindedir. Yani ülkemizin değerlendirebileceği kaynaklarının mevcut olduğu resmi rakamlarla ortadadır. Bu hükümet döneminde yapılan rüzgar atlası çalışmasıyla da 48 bin megavatlık ülke potansiyeli hesaplanmıştır. Tüm bu veriler ortada dururken, nükleer enerji gerekliliğinin açıklanması mümkün değildir.

Ülkemizin bugün elektrik enerjisi sıkıntısı yaşadığı bir gerçektir. Ancak nükleer santrallerin kurulmaması bunun nedeni olmadığı gibi, sorunun çözümü de nükleer santral yolundan geçmemektedir. Temel neden, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Yasası'nın yürürlüğe sokulduğu 2002 yılından bu yana kamuya yatırım yapılmamasıdır. Özel sektör yatırım yapmak için alım garantileri, fiyat garantileri, vergi teşvikleri, bedava yer tahsisleri, pahalı fiyattan elektriği satış olanağı istemektedir. Bu durum nükleer santraller için de geçerlidir.

Kaldı ki artık dünya enerji tüketiminde enerji yoğunluğunun azaltılması, verimlilik ve tasarruf gibi kavramlar öne çıkmaktadır. Piyasacı anlayışlar dışında, zamlı tasarruf dayatmalarının ötesinde kamu yararıyla enerji verimliliğinin ele alınması ülke enerji sorunlarının çözümüne katkı sağlayabilecektir.

Bugün nükleer tehdit her zamankinden çok daha yakından hissedilmektedir. 1968'den bu yana iktidarlarca hayata geçirilemeyen bu ölüm projesinde artık çok önemli bir eşiğe gelinmiş bulunuyor. Mersin/Akkuyu'da yapılması planlanan nükleer santral için teklifler toplanıyor. 24 Eylül 2008 tarihinde yapılacak ihale ile firma seçimi gerçekleştirilerek, nükleer santral yapımına başlanması hedefleniyor. Tehlike çok daha yakınızda...

Dünyada kurulu nükleer santrallerin yarattığı tehlikelere çok yakın zamanda yeniden tanık olduk. Ülkemiz gibi önemli deprem kuşağında yer alan Japonya'daki dünyanın en büyük nükleer santrali Kashiwazaki Kariwa'da Temmuz 2007'de meydana gelen depremler sonucunda; yangın çıktı, nükleer sızıntı oluştu, radyoaktif radyasyona maruz kalan soğutma suyu denize karıştı. Tıpkı bugüne kadar gerçekleşen kazalarda olduğu gibi işletmeciler şirket bu durumu önce halktan gizledi, sonra da reaktörün faaliyetini durdurdu.

Mayıs 2008'de Çin'de deprem sonrası meydana gelebilecek nükleer sızıntı tehlikesi baş gösterdi. Depremden sonra, 15 radyoaktif maddenin teknisyenlerin hala giremediği yıkıntıların altında gömülü olduğu açıklandı.

Nükleer santrallerde sadece depremler nedeniyle tehdit ortaya çıkmıyor. Nükleer tesisler faaliyetleri süresince de tehlike saçıyorlar. Fransız nükleer güvenlik ajansı ASN, 7 Temmuz 2008 tarihinde Tricastin nükleer tesisinde, uranyum içeren 30 metre yükseklikte bir sıvının yayıldığını doğruladı. Nehirler kirletildi, sudaki radyoaktivite düzeyi standartlardan 1000 kat daha fazlaya çıktı. Suyun kullanımı yasaklandı.

Bu son sızıntı da göstermiştir ki, nükleer santrallerin güvenli olduğu söylemi inandırıcı olmaktan uzaktır. Nükleer santrallerin yöre halkı başta olmak üzere tüm çevre için ne derecede ciddi riskler taşıdığı bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Henüz kimyasal atık sorununu dahi kontrol edemeyen, Başkent'te herkesin gözleri önünde halkına ağır metallerle kirletilmiş arsenikli suyu veren, tersanelerinde yaşanan işçi ölümlerini önleyemeyen; kısaca insan hayatına ne denli önem verdiğini gösteren bir sistemde güvenli diye pazarlanan nükleer santrallerin felaket yaratması asla sürpriz olmayacaktır.

Diğer taraftan Türkiye kendi nükleer atıkları yanı sıra başka ülkelerin de atık deposu olma tehdidiyle karşı karşıya bulunuyor. Dünyanın bir çok ülkesinde ilk yatırım ve işletim maliyetleri çok yüksek, 35-40 yıllık ekonomik ömürleri boyunca sıkça arıza ve güvenlik sorunları yaşayan, atık sorunlarına çözüm bulunamayan bu pahalı enerji üretiminden vazgeçerken Türkiye'de nükleer santral kurulamaz.

AKP Hükümeti'ni, nükleer maceradan biran önce vazgeçerek, insan ve doğaya duyarlı "yerli-yeni-yenilenebilir" temiz enerji kaynaklarına yönelmeye, ülkenin öz kaynaklarını kamusal hizmet anlayışı içinde, merkezi ve bütüncül bir planlama kapsamında değerlendirmeye, özelleştirme uygulamalarına derhal son vermeye ve nükleer santral ihalesini iptal etmeye çağırıyoruz.

Nükleer santrale karşı sesimizi duyurmak için 22 Temmuz 2006 yılında düzenlediğimiz Nükleersiz Yaşam Şenliği'nde yitirdiğimiz Jeoloji Mühendisliği öğrencisi Soner Balta, kardeşi Öner Balta ve Makine Mühendisliği öğrencisi Güneş Korkmaz'ın idealleri ve umutları, nükleer karşıtı mücadelede yaşatılacaktır.

Üç gencimizin anısına Ankara ve Sinop'ta düzenleyeceğimiz program ve çeşitli etkinliklere tüm halkımız davetlidir.

Nükleer Karşıtı Platform

22.07.2008